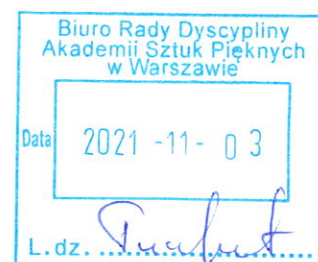

Rzeszów 31.10.2021

dr hab. Łukasz Łuczaj, prof. UR
Uniwersytet Rzeszowski
Kolegium Nauk Przyrodniczych
Instytut Biologii i Biotechnologii
ul. Pigonia 1, 35-310 Rzeszów

**Recenzja rozprawy doktorskiej Pani mgr Magdaleny Grenda-Kurmanow pt.
„Konserwacja i restauracja zabytkowych zielników a zachowanie jakości materiału
genetycznego roślin**

Praca doktorska Pani Magdaleny Grendy-Kurmanow składa się z dwóch tomów liczących łącznie 542 stron. W pracy umieszczono 372 rycin i 539 pozycji źródłowych, w tym prawie 500 artykułów i książek naukowych.

Praca jest niezwykle obszerna, zdecydowanie jest to najdłuższa praca doktorska jaką czytałem w życiu. Jest to jej pewien mankament. Z drugiej praca jest po prostu bardzo wnikliwa. Przedstawia też literaturę dotyczącą zielników i ich konserwacji w sposób powiedziałbym pełny. Doktorantka jest też autorką piętnastu publikacji naukowych, m.in. w Journal of Paper Conservation i Taxon, i pewnie w związku z tym w sposób niesamowicie precyzyjny i spójny operuje terminologią naukową z różnych dziedzin. Oprócz badań eksperymentalnych w swoim dorobku ma wyjazdy szkoleniowe i kwerendy za granicą w najlepszych ośrodkach naukowych na świecie.

Uwagi krytyczne:

1. Praca zawiera drobne potknięcia edytorskie. Jednym z nich jest zamienne używanie trzech rodzajów cudzysłowów: zarówno cudzysłowów amerykańskich " ", jak typowych polskich, jak też okrągłych cudzysłowów, ale obu górnych.

Jednak wg typografii polskiej powinniśmy używać tylko jednego, naszego stylu:
ABC Typografii, SWPS, <https://web.swps.pl/strefa-designu/blog/19923-abc-typografii-czesc-druga>

Poniżej przykłady źle użytych cudzysłowów tylko z pierwszych 50 stron pracy.

s. 16 "zielnik", a niżej niespójnie na tej samej stronie: „zielnik”; s. 27 "wizerunek absolutny", "ojców niemieckiej botaniki",

s. 28 “rysunku architektonicznego”- okrągłe cudzysłowy ale oba górne

s. 17: (np. "Köhler, 1989;1994; 1995; 1996") a potem „(...) Tak oto, z miłosnej inspiracji, powstały pierwsze zielniki (...)”

s. 35 "zielnikowanie"

s. 38 tu użyto nawias okrągły ale oba górne

s. 39 "herbarium"

s. 49 "Pliniuszem Pruskim"

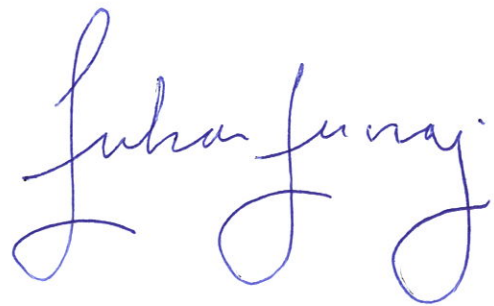
2. Badania genetyczne robiono zwykle na małej liczbie powtórzeń. Praca ma więc charakter bardziej eksploracyjny, zastanawia mnie, czy nie było lepiej wykonać mniejszej ilości rodzajów analiz genetycznych, ale z większą ilością powtórzeń, co umożliwiłoby podanie istotności statystycznej.

3. Struktura pracy jest prawidłowa choć trochę nietypowa. Poszczególne działania konserwatorskie są opisane osobno w mini-rozdziałach, z których każdy zawiera opis metodyki, wyniki i dyskusję. Sam nie jestem zwolennikiem dzielenia pracy na osobne części, z których każda ma charakter mini-artykułu, jednak ze względu na obszerność pracy mogę zaakceptować ideę doktorantki. Prosiłbym jednak o wyjaśnienie na obronie dlaczego nie zebrano wszystkich metod w osobny rozdział Metody, a wyników w osobny zbiorczy rozdział Wyniki.

4. Dziwi mnie że w spisie literatury nie potraktowano wszystkich źródeł łącznie. Tak przynajmniej robi się to w naukach biologicznych. Przynajmniej podział na „źródła drukowane”, „artykułu naukowe” czy „źródła niepublikowane” wydaje się trochę dziwny.

5. Szkoda że we wstępie autorka podaje tylko kilkanaście najstarszych polskich zielników i nie wnika w dalsze losy zielnikarstwa w Polsce.

A teraz pozytywy. Jest to praca zupełnie wyjątkowa. Jest zrobiona niezwykle starannie i robi wrażenie swoją interdyscyplinarnością i łatwością z jaką doktorantka przeskakuje z historii botaniki, chemicznych technik konserwacji do genetyki. Praca spełnia wszystkie wymogi pracy doktorskiej, nie tylko z zakresie sztuki, ale i nauk biologicznych. Zdecydowanie proponuję, aby pracę zgłoszono do wyróżnienia. Sama praca, po skróceniu i adaptacji, powinna być opublikowana jako monografia, najlepiej i w języku polskim, i w angielskim.

A handwritten signature in blue ink, reading "Luban Juraj". The signature is written in a cursive, flowing style with large loops and a prominent initial 'L'.